

مِلَّاتِ الْأَنْصَارِ الدُّنْيَى

№ ۴۱.

قپچ ۱۲ قپک

۴۱

پنیور غدہ سلامان مکتبہ میں سنہ نہ باخان تایبیا

آجیق کورک دلندنه بازبلمان مکنوب و مقاله
قول اولویان.

مجموعه‌نامه آذری‌بیهی:
ملا نصرالدین اداره‌سی

РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛА

„Молла Насреддінъ“

۱۹۰۷ ۴ نویاير

هر هفته نشر اولونور

۱۳۲۵ ۱۱ شوال

گورکلا ملا هیچ دنیاده رسول‌الله ایشانه
بر قائدنه اولور؛ انصاف ایجیون دیون
کورکل سانع اللہ باقده رسول‌الله نهیه
لازم اولور؛ ...
بو بله.

ایکھی دلیلمه بودر که - (یعنی بوی
اوشاقده بیلر که) رویه مملکتنه حکومت
امورلارینچ باینده هیچ بر ملنک او قدر
حرمتی بودر که، له قدر بر ملماهن
ملقی لک (بولکده سیی بری گوئی بوخ
بردن خاقن ایدن لک برجه اللہ بیلیر).
بوده بزم معلومد که دوماده سانع طرفه
اوتوزان عضو حکومت امورلارینچ سییه
قارداشلاری در، تاجه که بزیره بعضی ملاار
قرمزی سققال حاجی لاپیزدان بول آلوپ
سییه قارداش اولورلار و بر ورق سییه
کاندی بارزوپ قول چکوب بورخی اولورلار
که بشته گیدنده سبجه قارداشته‌ده اوز بانی‌جه
ایکارسون‌لار.

من بو گون دومایه سه‌چیل عضورلک
چوچخی لک آذارینی غازی‌تلارده «خودوم» و
ماخوب گوردومن که بولالارلا بری رختلک
«بايدلووس سفکل» سنه قارداشی در
(المحت الله علی قوم الغلابی) بری «هزارادسنی»
لک قارداشی در، بری «بیری‌ویوفوله» قارداشی در،
بری «ایلمنشی» لک، بری «جزری‌واشی» لک.
بوج کیله اولدی دخی ایشلارلا هامی‌سی
واضع کار، تاجه که قاوسلا - دیبورلار «اوچه
عیان است، چه حاجت یان».

بو بارده هر کس نه دیدجت دیون،
اما من اوز طرفمندن بونی دیه یلرم که
«شکر، شکر، شکر و مین‌لارچ شکر!»
بو گام من ایکی دلیلم و اواره هر کس
خواهش ایدر، قولاق ویرسوں عرض
ایدیم، هر کس ایسته‌میر خوش کلادی ...

اولمی، دلیلم بوكادر ۶ اگر دومایه
ساغ‌لار سه‌چیل عضورلار، گرک سوچ‌لار
سعچیل‌لار، می‌اصلوں طرفه اولو‌لار
سعچیدلر، کامم بوكادر که اولمی و
ایکچی بومات تازیچی هیچ کلک یادنان
چخموب، داده اوکولنر، اللہ بردہ اوز
برلکن خاطر به او کولنری بزه کوسته‌مه‌سون؛
آمان، اوکولنر، واه، واه، وای، وای
های، هوی، نفل ایشیدیک، نهل ایشیدیک،
نهل کوردیک، داد او لاغلاغی لارٹ‌المن،
له یلوم بوندر تراپ می‌لله‌سی، بوله‌در
عمله‌لار آجدارلار، کنمی‌لار تیری‌اچ‌سزدی‌لار،
کنمی‌لار اشقوں سزدی‌لار، ویران اولوب و لیتمز

ایلیز، ایقوک گیکوب دیدم هم دلamer،
ازیلوب الکنفر، سییوب بیلز، بیس بز
اعلامیاک کیلار آغا‌لعلوون غرض،
دیسیس شعر اویدی) غرض،
سول‌لارده کوردیک، اما اللہ شاهددر که
هدرن پدردن سوای بز اولالاردان برجه
کامه جایی، ادبی و عصمتی سوز
ایشیدیک، و بزه قارداشلار، آخر من
یلیرم که ستر مصلون دان به ایشیووسلگر
آغزگردان دیورسگر که «سول» بر باخ

شکر و شنا

ایمدم بیکارد که ایندی جمع مسلمان
قارداش‌لاریز و باچی‌لاریز غازی‌تلاری
او خوبیو بیلوب که او جوچی بادشاهان
دومایه سچیل‌لار کیلورلار.

بز بونی بین یلربک که ایندی هیچ
بر مسلمان بودخی که سه‌چیل می‌شلەندن
خیدار اولماسلا، چو نکه ایندی هیچ بر

مسلمان کنندی و شهری بودخدر که اوراده
دوما سعنتی دانیشلارشون، حتی چوچ
برلاره بالا اوشلاق‌لارده اغازیه او خوبیلار،
بز ایندی گوروبیک که او سوچی دومایه
عنو سچیل‌لار هامی‌سی ساغ‌لاردر.

سوز بوج بونی ایندی جمع مسلمان‌لار
غازی‌تلاره او خوبیو بیلوب، و یقشیدر که
ايندی بز یوزنده بر ترق مسلمان بودخدر
که بو می‌شلەندن حالی اولماشون، خواه عورت،
خواه حوان، خواه قوچا، خواه بولک -
کنمی‌لار اشقوں سزدی‌لار،

بز ایندی گوروبیک که او سوچی دومایه
عنو سچیل‌لار هامی‌سی ساغ‌لاردر، یعنی
دوماده ساغ طرفه اوتون‌لار، یعنی توچ
یغمبرلار و قالی دوست‌لاری، اینتی «دقیچ و
حیالی آدمی، یعنی اللہ، قادسی ایمدادلار،
من بو گون بختنم او خوبیو حی لامزدان
برجه سوز سوروشماق ایستیوره؛
من ایستیوره بیلهم که آیا بز مسلمان‌لار
ساغ‌لارک دومایه سچیل‌لارینه شادی، اولاق
ایغزگردان دیورسگر که «سول» بر باخ

با غلی اولاق؟

فصل

نصیحت

آج، جام سان، آی دیک دایان باشماق! سوگرا که گچیگ هردن بر ایشیدن
آجیگ بر شی دی عقلمه کاکوب دایشبرام . سوزلار دوغزرسی، سنگ باشقا لار بیگک بورنی
ردیم که رحمتک آقام اوز اوژنه و ایلدیریز چوچ اوژوندی، اگر مکن اولسے بر
دیبردم - آناء به ایله ایلورسن؟ آز گودمن . شادیگم سر جنابله نصیحت غلط ایله مکنی،
شیدری - بالا، دایالار لارم آنریز، سورو- خلاصه، سوزوم بوردا دکل، باشقا لار
شادیگم که نه اولوب دایالار گاه؟ دیبردی یورنی ایله ایشم بو خسندی، اما لذت
که باشقا لار لار دانانی اینجیبو . باشقا لار بیگک بورنی

داخی آناما بر سوز دیمه یلمع زدیم، اما اوز کوکلیمده اوز اوژنه دیبردم: دیک دایان
باشماق ایجاد ایده الله من رحمت الله هون! هیشه بازاره بولوم دوشنه رحمتک مگا
دیبردی: بالا، مگا بر چت دیک دایان باشماق آن . الله سگا رحمت ایله سون آی انان ایله
بایشی ایجاد ایده الله من رحمت الله هون!

آج، جام سان، آی دیک دایان باشماق! دیک دایان
اوون دورت مین ایل بوندان ابرمی ایله قول بیانی (گل آیار بسو جوانی) من ده آلوب گتوردیدم. رحمتک
بر سیغیرجن بیواسی ایجاد الیوب و بو
بیوالک بر طرفه اون ایکی گیروانک آغز- گیجه در فاق تو نعماق کاس باقی کتوره ر.
لیتمه بر دایان بایشیدرب و بیوالک آقینی
قویوب «باشیق»، یعنی آیخ قابی، یعنی آیاق که می چاره
ملسان آروادی نک آیشینک قابی . آیاق ایون سیگم کاس کاس کتوره ر.
آج، جام سان، آی دیک دایان باشماق!
ایندی، یعنی اون دورت مین ایسل
کیچیدن سوگراه یعنی اون دورت میلارد
ملسان آروادلارینک یکمی سکر میلارد
ایلاری ایلاری ایلاری ایلاری دایانی
پانا پلیمیر . آیا آنا، دیدی - بالا، باشقا لار لار دایان
آج، جام سان، آی دیک دایان باشماق!

سینه دایان دان سوگرا که رحمتک
آفلاریز و ایندی بو ساعت ساق اولمش
باچیلاریز دیرلر: هر کس دیک دایان
باشماقی بگئمه اوروس دی، نجه که مثلا
اوردویاد مجنهیدی سید مرتضی دیبور
«مالاصر المدینی اوخویان کافر دی»، نجه
که مثلا طیران مجنهیدی شیخ فضل الله
دیبور: مشروطیتی قول این برتددی، ..
آج، جام سان، آی دیک دایان باشماق! .
» دهره «

شید، کولی ماش فرخیدر ماق اولماز، جونکه
دوغوز بدر نوک سالموب.

اسکوننه بالارا وون جنرالان بیرین
تیکنده لنه ازیدر دشوه با بر چوب و باین
آقاج دو ناتان هر که، تایلماسا سوموکه اولار.

هر وقت بیان اوج اوسته سو توکنده گرک
سم الله دیمسن، بسخه اجسال طفس
بنوره - آدمه .

قارا بیان آدم بونتسدن فرا شوره آسما
فارا باصر .

کیجه در فاق تو نعماق کاس باقی کتوره ر.
آیاق اوسته شلار گیمک کاس باقی کتوره ر.

ساق کوزون سیریندی صول کوزون سیریندی
بونون تاویانی ملا یاننده دور، ایکی یاغلی قطر
ویره رس با خار، (مامدی وار)

رشی الحکما

باشماق

آملا دایی! چو خدابدی من ایستورم
سندهن بر سوز سوروشام اما او تافیر ام . کور خوران الجیسن .

سوزلار دوغزی سی، تورتالک اولمچی
نو مرمسی چیغاندان، ایندی به کمی من هر
وقتی که سنگ شکلکا با خارم، ر شبه
چوچ تعجب ایلورم .

هیشه سنگ روزنالک کاکوب هنم المه
چیلاند، هامی دان افاق سندک دیک دایان
باشقا لار لار کوچمه سانشیر، و کوزونه
سانشان کی رحمتک آلام بادیه دو شوره .

یازنی آنده سنگ کی هیشه دیک
دایان باشماق کی اخیور، آجیگ بر جه قاؤنی
باشقا لار لار کی اخیور، ایله لاپ سنگ
بوراستیدر که عایب اولیسوون سنگ
باشقا لار بیگک بورنی چوچ اوژوند دی .
دوغزرسی، ملا عو، می باشیلا، چونکه بر
آن بی اوبلک دده ایدر، و من کی

قاتیش بولاش

سرک ملا عموا اوزومی تعریف ایشک
اویاسون، من تمام اوج دیله: ترک ،
فارس و عرب دیله رهه عالم . ایندی سنگ
عقلچه، من بو اوج دیللرگ هانی برسنده
مقاهی یار سام مینم ایچون فضیلت آرق اولو؟
منم بو کم قلنه کوره، بو دیللرگ هیچ

خورنوم آیچه، یعنی او شاهی اول میان عورت
ایچه، جوت جوت اوشاق دوغاز، و
بودان سوابی مختار گوننه بلا حساب
جهته گوندمر، و هر به قدر پوینده گاه
اوشه باشلا لادار، جوتکه اوزی دیبور که
من استسم جente آیارام، ایسته مسما

بوخ . . .
فلای اعلاملری صوکرا بیزارام .
از طرف « باجی خاتم خلا »

ژنگزور و خوقند

خوقند شهیگ و اطراف کنلارگ
ايشی بو ایل ژنگزوردان اسلک در .
ژنگزور اهلی بوعدا و بایس طرفندن
محجاج درلار . اما خوقند اهلی بالاجا
اوشاقلاردن اوتری چوخ برشاندلار .
ژنگزوردا آجلچهگ سین ایرمنی
ملسان دعواوسی اولوب اما خوقنده
اوشاقلارگ کمپاب اولماقنه بخارا ایدری
و بعضی ابران تاجیرلار سب اولوب .
و بو بارده خاؤد ارسنونی دومایه
عریضه ویراپوک که اهالی به تدیر اولوسون .
حلاصه ، اهلی چوخ عشرت چیکر ،
بسی جاوه یدی سلر فر بر باره بیشوب
بول جمع ایلبوتلر و برا ایلگ و عده منه بر
دانه اوشاق اجاده ایدرلار . گله آله به
الحاده و قاعنه برکت ویرنسون ، و بولالار
گه خراسان شهیگ سایه منذر .

اما یونگله یله اهالی اوزینی سیندیره هر
و گیفینی بوزمیر ، یله که چوخ وقت گوردون
که بیاز ارده اوج آرایا و اینچنده ایگرمی
قر کیشی الارنه اوزون زورنا و یک دف
و یانلارنه بی قرق ، بالاجا اوشاق گویتوی
و کیف ایلبوتلر ، یجه که کیچیمشده تقلیس ده
بازاره ده گورجی لرگ اینچده یله بر عادت
وار ایدی ، یجه که ایندی بواسعت قراباغده
کلین آپارانه آخر چارشنه گنجیده .
صیخی ملا نیان قیرینک لوسنه چیخانی
و فراق قبرنک اوستند آلامعی کمی .
اله بد نظردن ساحلان .

« باجادان باخان »

یاشاقلار یاخاگردن و دیچکلر : سر
باعث اولندوز بزم اوز که دیلی او خومنه .
فید کش

نتیجه

کلثوم خالایه جواب

یاشاگا کول اولوسون سنگ . - ملا نصر الدین
یايانک ایلکی ایلکی ۱۱ مجی لو مر سنده ایندیگ
اعلان ایله .

ای باشی داشلی گلثوم خلا . هیچ بیلعنی
که بزیم هو سار مخالنده نهار وار ،
نهار وار . . .

ای باشی داشلی گلثوم خلا . بزیم بو
حاخون پیمانده بر شیخ وار . - اما نجه
شیخ ، یجه شیخ . . . سکا شیخ دیبوردی
طرافات ایله میر - شیخ اوزی دیبوردی که
من مدینه اهلی نه ، سیدم . پیغمبر او لادی بام .
دوغری در ، بر او قدر اولک حقفینه گینیسیدیك
و نه لازم دوشوو بزه که اوکت حقفینه
اختاروں بیلک . . . هارادان گلن دی ، هالسی
ملات دی - هائسی مت او لور اولوسون . -
قدس لیاسا نده اولوسون - و بزیم دور جمز در
که شیخ هرنه بیورسه اوکا اطاعات گوستنده ره :
باغلا گورگی - باغلا ، یات آشاغه - یات ،
دور یوخاری - دور ، گیت فلاکش قیزی
کوکر - کوکر . نکاح دوز او لماساده عیینی
بیو خادر ، جوتکه اولنارگ نسکحی گولزارده
جاری او لوب بزاره دخانی بوجندی . . .
باغشلا ، گلثوم خلا . مطلب دن اوزاق
دوشیدیك . دخچی نه ایدک . لرگی بالا سی برق .
گلکت مطلب اوسته .

ای باشی گولولی . - من اعلان اینمسن که
منده تازه گلکن حاجی لارگ باشماق سوی
وار ، او شاهی اولمیان عورتکار یدی خورنوم
ایچیلار اوغزالاری او لار . . .
کول باشنا ، باشنا . . .

پس بزیم شیخه له دیبورسن : مقدس ، منزه .
بر فیکه طمع اینچیان ، دکات بوعدادلارینی
آینیان ، حوال عشقده او لان مسلمان
فارداشلاریزی آیلیان ، نشر معارفه دوست
او لان و مکبار مرزه صادف ایله گوکمک
ایدن - بر بیله یاک شیخچک آیلارینی بیوان
تیزی سو وار منده ، هر کیم بو سودان بر

نمذھ خیر بو ساعت او تو زوب بو
پردازشون و اوز او زومه دیبورم
شکر ، شکر و گندله شکر .

و بونی ده بیام که با کولی قرداشلاریده
من کمی بو ساعت ایلو نده او تو زوب بو
ایشلر دوشونور .
او تو زوب دیبورز :
شکر ، شکر و گندله مین دفعه شکر . . .

باکو دان

ملا عمود ، سن چوخ بلورسون بیوسکا سوریم
یوخ ، اما من سندنده چوخ یارم بیگاده
سن ایقان . . . و اوگاده اینان که جیع
بی سو ادلیر سوادلبلردن ارتق بیلرلر ، بیوتی
او در که هر یانه با خاورسان هامی ایشلر و
اختیارات بی سوادلبلرون الددر . سوادلبلر

یاغیش آلتند چیخان جوجه کی هرم بر
کشجه بوزیشوب گونش آختناربرلر ، بلکیم
او زلرینی قوردو سونلر . . . مثلا : فاقفاز مسلمان .
لاربون الله بیوك بازی جیارلر ، که بارت ،
اولوسون ، جنابان علی بک حسین زادمند واحد
کمال بیکن و احمدبیک اقا بیوند هامیسی بی . کفن
رحمه و اصل او لاقمه درن . . . و نه سب
تهدر ؟ شلکسیز مسلمان لارون بیم یادم سی
کونون چیخاونی کون باتان طرفندن . . .
ایسته مکاری در . . .

ملا عمود ، باغشلا . ایستدم مکونی
آخرینه قدر بیاپ قمام ایدم . لاسک
بیولاشم فویمادی که : آیلله . بوده بیسمر .
قوی بیولاشمدن کیلین بو بر ایکی
سوزی ده دیوم : بیگاده اینان که . . .
محلسون عضول ندن بو رومان ده مسجدده
و عظ ایدر دیلر که اوشاقلار و کزی
او شقوله ، غنازیه قویمابون . قوبون قاله
آجیلان که مکتبه .
اکه اوشاقلاری دوس ایشقولاریه
قویان آتالار ، قیامت کونی او خاقلا و کزی

مدیر محتظر

هیین احوالاتی محمد عز کرده درج
ایتمه گزی توقع ایدیبورون اقا، ساق و سلام
او لسان و تالیف الله ستکه بالا رانی سخا لسان
بندلون بر بالاجه او غلوم وار بر یانکی
باشدنه آلم مو بالاجه چوچ چوچ ایستینور!
چونکه ابله منله و ارکه نده نومین چوچ
ایستینور. یکی چکچ طبله الله ستکه بالا رانی
قدا بالا جن و ختر دادن محفوظ ایله مسون،
بیلمع ندن ایده بیزیم بیواجه یمه گون
ایرمی آزار لای و پالادی دیونه کمی آنچینی
گوونی اوتانه اهه اکلم بویی سور شور نده
دیدی «آی او غوله یه ایون ورس دور ایاهه
او شافی آثاری چندر مشهدی ملت نه
حالانک آنکه نه بیه مسینه طاسه با خسون گورک
بیواشانی نه بیه ایلیز «شند» دروب
آقامیده او شافی ده گونه دوب گندیک چندر
مشهدی ملت اسون یانه مشهدی بیزی
گورک سویونج قابویه چووب دیزی ابوع
آباروی آقمن سوال ایادی که له قوای فکر
واره آلم او شافون بیوجو ایمانی دوب
بر اون شاهده بول جخار دوب مشهدی بون
طاسه سلی و بیواردی که سن الله بر یار ایشی
طاسه باخ گورک بیواشانون علاجی دور!
مشهدی بر آن طاسه با خاوخ گفرالینین مکره
دیدی بالام بیواشانی دعاقت در! ایوزیده
گاه رنگ دعائی خواجه ر کشی بیزون
ایدی بیساعت دور ایار کشیون یانه داعائی
بیزون و همان دعائی بر آقایه ایور ایکه قیاه
سویان دلیور آیار ارمی فیرستانه و بر
او منی فریبون اوستنه او شافی همان دعالون
سوی ابله با شیخجه حیرم دیر گوکور گل «ه» رایه
منه من گله کمی بر ایکی دوکون دو گرمه
و زیره مر سگنا، نیکرس او شافون صاغ قوله،
الله فویسه با خاش اه لر چوکه کشیون دادسی
پتچه دور ۱۱۱ ملا عمو الله ستکه او غولگی
سلامان قایا روحانی اوله اوله سلامانی
بولان چخار دوب او لازه دیوم که او شافا لار
بیوزی حق بیوان چخار دوب گیارون
اوروس دریه قوبون که آخره بیو بیوب
سلامانی لک ترکن قیلوب گیوب دیندن
و مدینه دین چیوب اوروس اولو نلار.
سلامان او شافا لار چوچ غلط ایبورکه
درس او خویوب علم دالجه گیکت خواشن
ایبورکه (علایق ایور) (علایق ایور)
«بایانیم»

پر نخود ملادی
آی ملا نمروز
دوستوق جهته بیش از وقت سی
آی الیزم: میادا بیادا بزم برخود
(روحانی) ملازیزه سانتا شو اولالار
قوله و عمله و همین متنی قباق چک
باره سنه شک کلور مسوز.
ازلا، جنایگر غازی قاسی یاغلار و
ما یا، ملخان مهی سیزیک اوز بوزیره عاق
ازلا، فجه که یانه او زم کوره م. یله که
بیناییز آینه نه بشالادوم کنده شاکاره
اشقوله درس ویرمکله روس و مسلمان
داریزده. ایول آینه منم کیمیه آیی شاکرد
کوب باشلادیلار علم تحصیل اینکه ایکجی
او کناییار آیاده کازه دورت شاکرد کلوب
همچین اسماقیله اکوشوب درس او خوما
حلقی باشلادیلار. می آخره شوال ایندم
اول آینه کن شاکر لاردن یله بو کنده
هانیک مین ابوع برادر اشقوله اوش
و بیمیوره شاکردن نه بشالادیلار. میز لری
حواب ویردیلار که شکر نه بشالادیلار
پریخود ملائی کوروم اوشه جهت پنه
گیوب زریخود ملانک خدمت شریعته
اده اه دوروب او جانین توچ ایندم
شقوله شاکرد یعنی فارسته بندیه کومک
ایشون جناب ملای پریخود بندیه بو ملور
حواب ویردیلار: «جناب میرزا لوقه ایدریم
بو بارده حقیری عدو بیوزه موز و جهنه
که من کوزوم کوره کوره او زینی جهنه
آنآ بلدرم، انجه اولا یار که من اولا
سلامان قایا روحانی اوله اوله سلامانی
بولان چخار دوب او لازه دیوم که او شافا لار
بیوزی حق بیوان چخار دوب گیارون
اوروس دریه قوبون که آخره بیو بیوب
سلامانی لک ترکن قیلوب گیوب دیندن
و مدینه دین چیوب اوروس اولو نلار.
سلامان او شافا لار چوچ غلط ایبورکه
درس او خویوب علم دالجه گیکت خواشن
ایبورکه (علایق ایور) (علایق ایور)
«بایانیم»

خر سلمان بازار زدن کیچن ده

سلمان بازار زدن کیچن ده